

**ДО СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВСС**

ВНСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

регистрационен индекс	Дата
ВСС - 13828	13.12.2023

**ОТГОВОРИ на зададени въпроси
от БИПИ**

**от Младен Димитров, кандидат за
длъжността административен
ръководител – председател на
Районен съд Велико Търново.**

- 1. Смятате ли, че следва да продължи реформата в съдебната власт след решението на КС от 26.07.2024 г. относно промените в Конституцията на Република България, обн. в ДВ бр. 106 от 22.12.2023 г., и, ако да, - в каква посока?**

Въпросът е толкова обширен, но ще се постарая с кратък и по възможност систематизиран отговор да изразя позицията. На първо място намирам, че преди предприемането на всяка реформа следва да се анализира потребността, ясно да се определи целта, правилно да се подберат средствата, както и по възможност да се предвидят последиците.

За мен това важи в още по-голяма степен за промените на конституционно ниво, тъй като се засяга уредбата на базисни отношения, които по дефиниция се нуждаят от устойчива правна регламентация. Относно съдебната система, като оставим настрана чисто политическия аспект от дебата по потребностите, ми се струва, че следва преди всичко да се набележи ясно целта – какво да подобрим в системата на правораздаването, кои са основните дефицити, и възможно ли е със структурни промени това да се постигне.

С последното изменение на чл.117 (2) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 106 от 2023 г.) от Конституцията изрично се подчерта основната роля на съда като носител на съдебната власт. Необходимостта от този акцент сочи, че в обществото е битувало съмнение, че именно съдът е основният правораздавателен орган. И щом е такъв, как да се гарантира възможността му да бъде независим, безпристрастен и справедлив при точното прилагане на закона, в рамките на настоящия модел на съдебната система. Защото именно това са принципите застъпени в разпоредбите на Глава първа от ЗСВ, а и предполагам не се поставят под съмнение като условия за законосъобразното осъществяване на правораздавателната дейност.

За гарантиране независимостта на съда намирам за правилен подхода в структурното му обособяване в системата на съдебната власт и премахване възможността за вмешателство от представители на другите органи, особено при разрешаването на кадрови въпроси.

2. Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните съдебни райони. Какви са Вашите виждания за въвеждане на инструменти (от нормативен и организационен характер) за постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати.

За да се разреши този проблем първо е необходимо да се прецизират правилата за определяне на действителната натовареност на всеки от органите на съдебната власт и при ясни и точни критерии да се определи оптималната норма, при която съответният орган може да обезпечи качествено изпълнение на възложената правораздавателната функция. По разрешаването на този проблем и в момента се работи в сформирания помощна група към ВСС, в която участвам. Предстои прецизиране на коефициентите за натовареност по отделните групи дела, както и въвеждане на механизъм за контрол на индивидуалните увеличаващи коефициенти. Едва след разрешаването на тези проблеми, при наличието на обективна картина за действителната натовареност по отделни органи, могат да се приемат адекватни мерки за справяне с проблема.

Междувременно обаче е необходимо да се прецизират правилата при образуване на делата, като се същевременно се осъществява и последващ контрол за премахване на порочните практики, водещи до мултиплициране на дела и до т.н "кухи бройки".

Като средство от нормативен характер за постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати виждам и промяна в правилата за местната подсъдност в случаите, в които естеството на производството позволява това без накърняване правата на участниците. В тази връзка предстои въвеждането на почти пълната електронизация на заповедното производство, централното разпределение на заявленията и разглеждането от съдилища в цялата страна по електронен ред. Опитът, който ще се натрупа ще бъде много важен за търсенето на подобни решения и за други видове производства.

- 3. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“?**

И по друг повод съм имал възможността да изразя позиция по този въпрос. Настоящото положение на прекомерна разлика между възнагражденията на районно и върховно ниво, създава напрежение в системата и основателно недоволство. Голяма част от съдиите на районно ниво никога няма да минат в горна инстанция, особено тези, които живеят и работят в малките съдебни райони. Същите тези съдии определят облика на системата за голяма част от гражданите поради широкоспектрната дейност на районните съдилища и при които досега до гражданите със системата е най-близък. Подходът, който намирам, че може да се случи в рамките на настоящата база, е с оглед разпоредбата на чл.218, ал.2 от ЗСВ, която определя възнаграждението за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност в размер на удвоената средномесечна заплата на заетите лица в бюджетната сфера, съгласно данните на Националния статистически институт. Ако този критерий бъде доразвит и възнагражденията на останалите нива се определят в процентно отношение, спрямо основата, то няма да се получава прогресираща разликата в заплащането между отделните нива. С промяна на основата ще се променя и основното възнаграждение за всяко ниво, като процентното съотношение няма да се изменя. Чрез инструментите на допълнителното възнаграждение - за прослужено време и ранговете, ще може да се компенсира разликата и осигури доближаване на възнагражденията между магистратите с по-дълъг стаж, с тези от горните инстанции.

- 4. На 1.07.2024 г. КС на РБ излезе с решение, което обявява за противоконституционни текстовете от ЗМ и ГПК, въвеждащи задължение за провеждане на процедурата по медиация по някои видове дела. Какво е мнението Ви за прилагането/използването на процедура по медиация в рамките на висящ съдебен процес?**

Медиацията като алтернативен способ за разрешаване на спорове може да се окаже ефективно средство за намаляване натовареността на съдилищата и оттам възможност за подобряване качеството на правораздавателната дейност чрез фокусиране върху неразрешимите по доброволен ред, сложни от фактическа и правна страна спорове. В европейската практика съществуват два подхода при уредбата на задължителната медиационна среща - като предпоставка за упражняване на правото на иск или по делегация от съда, в какъвто смисъл е актуалното предложение за редакция на закона. Намирам за разумно да се обмисли въвеждането на задължителната медиационна преди образуване на съдебното производство, както и въвеждане на медиацията в наказателното производство при престъпленията от частен характер. Всъщност в чл.3, ал.2 от ЗМ изрично се предвижда такава възможност, а хипотезите на приложение следва да се уредят в НПК. В редица европейски държави е налице нормативна уредба на медиацията при постигане на помирение между пострадалия и извършителя на престъплението.

- 5. През 2016 г. в ЗСВ бяха приети промени, които закрепиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Какво е Вашето мнение за приложението им на практика за времето на действието им? Как се реализира съдийското самоуправление в съда, в който правораздавател? Има ли необходимост от разширяване и в каква посока?**

Тези промени разшириха значително правомощията на общото събрание на съда, което приемам като значима помощ в осъществяване на организационното и административно ръководство. Освен изрично предвидените въпроси в чл.79, ал.2 от ЗСВ, общото събрание при Великотърновския районен съд е вземало решения и по въпроси, които изрично са поставяни за разрешаване от мен. Пример за това е решението за разглеждането на заповедни производства от всички състави на съда, независимо от разпределението по материя, за да се осигури справедливо разпределение на натовареността, както и предприемане на действия за прекратяване на командироване на съдии в по-горна инстанция.

- 6. Вече няма общ Кодекс за етично поведение на българските магистрати. Смятате ли, че това беше по-доброто решение или кодексът трябваше да остане единен?**

По принцип правилата на морала и етичните норми са неписани източници. Нуждата от кодифициране на етичните правила при определени професии и съсловия може да възникне от наличието на специфични изисквания към съответната група.

При съпоставката между двата кодекса за етично поведение – този на българските съдии, с този на българските прокурори и следователи е видно, че е налице почти пълно припокриване на основните принципи. Наличието на различия, най-яркото от които в принципа „лоялност“ в ЕКБПС, за мен се обяснява със специфичната структура на прокуратурата и следствието, и субординацията в отношенията, въпреки че това пряко не следва от дадената дефиниция. На тази плоскост на разсъждения и при отчитане спецификите на мястото, което заемат отделните професии в правораздавателния процес, то обособяването в два кодекса за поведение е по-скоро добро решение.

- 7. Смятате ли, че Висш съдебен съвет, който е с изтекъл мандат вече повече от две години е легитимен да реализира кадрова политика по отношение на избор на административни ръководители в органите на съдебната власт (и извън „тримата големи“), особено и след решението на СЕС от 30.04.2025 г?**

Намирам, че мандатността на държавните органи е ключово достижение на демокрацията и изключването на времевите предели при упражняване на правомощията им, особено без нормативно основание, представлява отстъпление от приетите за приоритетни ценности в устройството на държавата и развитието на гражданското общество.

8. ВЪПРОСИ КЪМ МЛАДЕН ДИМИТРОВ:

- 9. Вие бяхте избран за член на ВСС от квотата на магистратите при предишната прекратена процедура. При стартиране на нова процедура за членове на ВСС бихте ли се кандидатирали отново,**

ако СК Ви гласува доверие за втори мандат като административен ръководител на РС - Велико Търново?

Не изключвам такава възможност, въпреки че ситуацията около предходния избор ми донесе изключително негативни емоции. Крайното ми решение ще зависи от редица обстоятелства, но основното ще бъде свързано с подкрепата на съдиите от РС-В.Търново и останалите магистрати в района.

10. На стр. 5 от концепцията Ви сочите, че има проблем с командироването на съдии. Имате ли визия, ако бъдете избран като административен ръководител, как бихте подхождали към този проблем?

Инструментариумът на административния ръководител е изключително ограничен. Всъщност дори и становището, по реда на чл.227, ал.7 от ЗСВ, касае качествата на магистрата, а не наличието на основание и необходимост за командироване, която преценка се прави от командировачия орган.

Възможностите, които и към момента се използват са комуникация с административните ръководители на горните съдилища и обсъждане на кадровите проблеми в органите. Пример за резултат от такива действия е предприетото от административния ръководител на ВТАС прекратяване на командироването на съдия през месец май тази година.

Разбира се и винаги е налице възможност за сезиране на ВСС, за реализация правомощието по чл.30, ал.2, т.18 от ЗСВ, за прекратяване на командироването.

Всичко това обаче касае последиците, а не причините довели до разрастване на това явление, които обаче са извън правомощията на административния ръководител на органа „донор“ на кадри.

11. На стр. 21 от концепцията Ви посочвате, че обучени служители се местят без конкурс в първа категория съдилища и това води до текучество на обучени служители в РС - Велико

Търново. Имате ли идеи как бихте могли да стимулирате служителите да остават на работа в РС- Велико Търново?

Преминаването на работа в по-горна съдебна инстанция без конкурс се приема от съдебните служители като своеобразно повишение и това се изтъква в мотивите на повечето напускащи по този повод съда. Разбираемо е и желанието за получаване по-високо възнаграждение, което на фона на натоварването в районната инстанция, прави перспективата за преместване далеч по-привлекателна. Нормативната база към момента позволява това да се случва, а за приемащия съд се спестяват процедури по провеждане на конкурси и обучение на съдебни служители.

С уважение,

МЛАДЕН ДИМИТРОВ, кандидат за
длъжността административен
ръководител – председател на Районен
съд Велико Търново.